

**НМКД 2.3.2. «Газетно-журнальні жанри» 3 курс
Спеціальність 035.01 Філологія (українська мова та література)**

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Змістовий модуль 1.

Інформаційна та аналітична групи газетно-журнальних жанрів

Тема1-2: Жанри в арсеналі сучасної журналістики

План

1. Поняття «жанр», «жанровий різновид».
2. Загальна характеристика основних жанрових груп: інформаційні, аналітичні, публіцистичні.
3. Жанри: за і проти.

Література (основна)

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
3. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
4. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
5. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.

(додаткова)

1. Бобков А. К. Газетные жанры : Учеб. пособие / А. К.Бобков. – Иркутск : Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
2. Ворошилов В. В. Журналистика. Учебник. 4-е изд. – Спб., 2002.
3. Голік О. Методологічний аспект теорії жанрів періодичних ЗМІ // ВІСНИК ЛЬВІВ. УН-ТУ. Серія журн. - 2009. - Вип. 32. - С. 113–120. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://journ.lnu.edu.ua/publications/visnyk32/Visnyk32_P1_11_Golik.pdf
4. Ким М. Н. Технология создания журналистского произведения. — Спб., 2001.
5. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по спец. «Журналистика» /Ред.-сост. С.Г.Корконосенко. – Спб., 2000. – 272 с.
6. Максимчук О.Л. Жанрова палітра друкованих ЗМІ у вітчизняних розвідках /О. Л. Максимчук [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/6988/1/00molzpd.pdf>
7. Учёнова В. В. Метод и жанр: Диалектика взаимодействия //Методы журналистского творчества. — М., 1982. — С. 64–80.

8. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики / Э.Фихтелиус. – Стокгольм, 1990. – 155 с.
9. Чекмишев О. В. Основи професіональної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики /О.В. Чекмишев. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2004.
10. Шебеліст С.Трансформаційні процеси в системі журналістських жанрів // ВІСНИК ЛЬВІВ. УН-ТУ Серія теле- та радіожурналістика. - 2010. - Вип. 9. - Ч. 1. - С. 274–280. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://journ.lnu.edu.ua/vypusk7/n9/tele-and_radio_journalism-9-42.pdf

Тема 3: Замітка як первинний жанр журналістики

План

1. Поняття «замітка». Сучасні визначення замітки: «інформація», «новина».
2. Факт - ядро замітки. Газетка качка. Сенсація.
3. Інформаційний привід.
4. Жанрові характеристики замітки:
 - 1) сконденсованість;
 - 2) економність викладу;
 - 3) висока оперативність;
 - 4) простота;
 - 5) точність і конкретність;
 - 6) однофактовість.
5. Історія новинарних запитань. Формула Квінтіліана: хто? що зробив? де? якими засобами? навіщо? як? коли?
6. Сучасна англомовна формула новинної журналістики 5 W + H:
 - 1) who?
 - 2) what?
 - 3) where? + how?
 - 4) when?
 - 5) why?
7. Структура замітки (правило оберненої піраміди). Лід як початковий елемент журналістського тексту. Ліди для твердої та м'якої замітки.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровага В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровага. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Тема 4: Жанрові різновиди заміток

План

1. Хроніка, або хронікальна замітка (повідомлення).
2. Тверда і м'яка замітки.
3. Різновиди заміток (за О. Тертичним):
 - 1) анонс;
 - 2) анотація;
 - 3) міні-рецензія;
 - 4) блиц-портрет;
 - 5) міні-огляд;
 - 6) міні-історія;
 - 7) міні-порада.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302).
6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Тема 5: Заголовок журналістського твору

План

1. Заголовок у журналістиці: визначення, ознаки, функції.
2. Заголовковий комплекс:
 - 1) шапка;
 - 2) рубрика (або надзаголовок);
 - 3) заголовок;
 - 4) лід (або підзаголовок);
 - 5) внутрішні заголовки;
 - 6) врізи.
3. Різновиди заголовків: інформаційні (розповідні) та образні (мотивувальні).
4. Методика роботи над заголовком:
 - 1) техніка добирання інформаційного заголовка;
 - 2) техніка добирання образного заголовка

Література

1. Варга Вера Заголовок у статті. Два шага в успех. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://yacopywriter.com/?p=48>

2. Витале Джо (Mr.Fire) Как Написать Заголовок, Который Сразит Читателя Наповал? [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [//www.mrfire.com](http://www.mrfire.com)
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Львів, 2004. – 268 с. (Тема 9. Процес написання журналістського твору. с. 105 – 110).
4. Лазарева Э. Заголовок в газете. – Свердловск, 1989.
5. Литвиненко Андрей Две главные задачи эффективного заголовка [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [//http://zagolovok.info/stat/st01.htm](http://zagolovok.info/stat/st01.htm)
6. Осипова Татьяна Как составить заголовок, мимо которого не пройдут [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [//http://vip-text.ru/?p=31](http://vip-text.ru/?p=31)
7. Рендалл Д. Универсальный журналист. – М., 2000.
8. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 431-454.)
9. Тертичний А. А. Жанры периодической прессы. Уч.пособие. – М., 2000.
10. Техніка оформлення газети: Навч.посібник /Укл. В.Ф.Іванов. – К., 2000. – 195 с. (Тема 6. Оформлення заголовка. С. 107-134).
11. Шибаева Л. Жанры в теории и практике журналистики. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//http://www.relga.rsu.ru/n47/jur47.htm](http://www.relga.rsu.ru/n47/jur47.htm)

Тема 6: Технологія відбору інформації для новин

План

1. Основні журналістські стандарти якості матеріалу:
 - 1) баланс думок і точок зору;
 - 2) повнота передачі фактів і інформації;
 - 3) розмежування фактів і думок/коментарів;
 - 4) достовірність;
 - 5) посилання на джерело інформації;
 - 6) точність викладу матеріалу.
2. Цензура, самоцензура, джинса в журналістиці: ознаки, причини, профілактика.
3. Шість правил наближення інтересів, рекомендованих паризьким Центром підготовки та вдосконалення журналістів:
 - 1) правило хронологічного наближення;
 - 2) правило географічного наближення (правило убивчих кілометрів);
 - 3) правило емоційного наближення;
 - 4) правило спільних інтересів;
 - 5) правило наближення за ступенем популярності особистості;
 - 6) правило наближення за винятковістю події.

Література

1. Артеменко С. Чи можна подолати "джинсу" в українській журналістиці? [Електронний ресурс] / С. Артеменко. УНІАН. Права людини [сайт]. – Режим доступу : [//http://human-rights.unian.ua/155239-chi-mojna-podolati-djinsu-v-ukrajinskiy-jurnalistitsi.html](http://human-rights.unian.ua/155239-chi-mojna-podolati-djinsu-v-ukrajinskiy-jurnalistitsi.html). – Назва з екрану.

2. Голуб О. Що таке «джинса» і як її вилікувати [Електронний ресурс] / О. Голуб. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/scho_take_dzhinsa_i_yak_ii_vilikuvati/. – Назва з екрану.
3. Кабачій Р. «Джинса» як дорогий гаджет – мусиш мати, але навіщо – невідомо [Електронний ресурс] /Р. Кабачій. Тиждень.ua [сайт]. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/Society/94363/PrintView/1/5> – Назва з екрану.
4. Колодницька С. Як розпізнати джинсу в газеті [Електронний ресурс] / С. Колодницька. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/yak_rozpiznati_dzhinsu_v_gazeti/– Назва з екрану.
5. Колодницька С. Як розпізнати джинсу в інтернеті [Електронний ресурс] / С. Колодницька. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : <http://old.mediasapiens.ua/material/2215>– Назва з екрану.
6. Колодницька С. Як розпізнати джинсу в теленовинах [Електронний ресурс] / С. Колодницька. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : <http://old.mediasapiens.ua/material/2075>– Назва з екрану.
7. Кужель Р. Як вирішити проблему оплачуваних матеріалів у ЗМІ? Рекомендації експерта Ради Європи Расто Кужела [Електронний ресурс] /Р. Кужель. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/media_law/government/yak_virishiti_problemu_oplachuvanikh_materialiv_u_zmi_rekomendatsii_eksperta_radi_evropi_rasto_kuzhela/– Назва з екрану.
8. Розкладай І. Чи треба лагодити джинсометр? [Електронний ресурс] / І. Розкладай. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/authors_view/chi_treba_lagoditi_dzhinsometr/ – Назва з екрану.
9. Сайчук А. Що таке «джинса» і з чим її їдять? [Електронний ресурс] / А. Сайчук. Телекритка. Медіаграмотність [сайт]. – Режим доступу : <http://www.telekritika.ua/medialiteracy/2010-03-31/52023> – Назва з екрану.
10. Шух С. Що таке корупція в українських ЗМІ? [Електронний ресурс] /С. Шух. Інфо. [сайт]. – Режим доступу : <http://1info.net/blogs/blog-gazety-nashe-mukachevo/scho-take-korupc-ja-v-ukra-nskih-zm.html> – Назва з екрану.

Тема 7: Методика написання заміток різних видів

План

1. Методика роботи над заміткою:
 - 1) виникнення задуму (теми);
 - 2) збирання фактажу (методами спостереження, інтерв'ю, роботи з документами) + «робочий заголовок»;
 - 3) написання тексту відповідно до обраного жанру;
 - 4) редагування (остаточна перевірка фактів, вичитка);
 - 5) публікація матеріалу, його архівація (+ відгуки читачів і колег).
2. Написання заміток. Правила пірамідальної побудови тексту:

- 1) не перевантажувати вступне речення;
 - 2) не подавати занадто багато фактів в одному реченні;
 - 3) варіювати розмір речень (загальний принцип – якомога коротші речення);
 - 4) не будувати задовгих абзаців;
 - 5) уникати всього пишномовного, зайвого;
 - 6) послідовно викладати інформацію залежно від її ваги.
3. Правила написання лідів (за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ):
- 1) короткі прості речення, використання «сильних» дієслів;
 - 2) не перераховувати цифри, аббревіатури, не вживати маловідомі власні назви й терміни;
 - 3) початок не повинен повторювати назву;
 - 4) лід і заголовок - дві синтаксично й змістовно незалежні конструкції, кожна з яких є завершеною формою, повністю зрозумілою без іншої;
 - 5) лід не повторює зачин тексту (перші фрази);
 - 6) відповідає на запитання: що сталося? як? чому?

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302).
6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Тема 8: Звіт

План

1. Поняття «звіт». Історія жанру.
2. Своєрідність предмета відображення в звіті.
3. Жанрові характеристики звіту.
4. Різновиди звіту:
 - 1) інформаційний (хронікальний сигнальний і розгорнутий);
 - 2) аналітичний (тематичний і проблемний)

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.

2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Тема 9: Методика написання звіту

План

1. Правила написання хронікального звіту (сигнального і розгорнутого).
2. Підготовка аналітичного (тематичного і проблемного) звіту.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Тема 10: Інтерв'ю як метод і жанр

План

1. Історія жанру. Основні підходи до тлумачення поняття *інтерв'ю* в науці про соціальні комунікації.
2. Інтерв'ю як метод, елемент журналістських матеріалів і самостійний жанр.
3. Визначення жанру інтерв'ю.
4. Жанрові характеристики інтерв'ю.

Література

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика /З.Вайшенберг. – К.: Академія української преси; Центр вільної преси, 2004. – 260 с.
2. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.

3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Лукина М.М. Технология интервью. Уч.пос. /М.М. Лукина. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 191 с.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
7. Техніка інтерв'ю // Інститут масової інформації. – 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції. – К., 2003.

Тема 11: Жанрові різновиди інтерв'ю

План

1. Проблеми жанрової типології інтерв'ю.
2. Класифікація інтерв'ю:
 - інформаційне інтерв'ю:
 - 1) оперативне інтерв'ю;
 - 2) інтерв'ю-думка;
 - 3) бліц-опитування;
 - 4) протокольне інтерв'ю.
 - портретне інтерв'ю (або персональне, біографічне, «портрет», «профіль»).

Література

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика /З.Вайшенберг. – К.: Академія української преси; Центр вільної преси, 2004. – 260 с.
2. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Лукина М.М. Технология интервью. Уч.пос. /М.М. Лукина. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 191 с.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
7. Техніка інтерв'ю // Інститут масової інформації. – 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції. – К., 2003.

Тема 12: Методика підготовки інтерв'ю

План

1. Етапи роботи над інтерв'ю.
2. Підготовка до інтерв'ю.
3. Інтерв'ювання.
4. Завершення інтерв'ю.
5. Підготовка інтерв'ю до оприлюднення.
6. Етичні аспекти інтерв'ю.

Література

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика /З.Вайшенберг. – К.: Академія української преси; Центр вільної преси, 2004. – 260 с.
2. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Лукина М.М. Технология интервью. Уч.пос. /М.М. Лукина. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 191 с.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
7. Техніка інтерв'ю // Інститут масової інформації. – 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції. – К., 2003.

Тема 13: Природа репортажу

План

1. Історія жанру.
2. Проблема дефініції.
3. Типологічні ознаки жанру. «Ефекти» репортажу: присутності, достовірності, співпереживання.
4. Особливості мови та стилю репортажу.
5. Види репортажів:
 - 1) подієві (новинні);
 - 2) тематичні;
 - 3) постановчі.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Галлер Міхаель Репортаж : навч.посіб. /пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник; за заг. ред. В. Ф. Іванова. - К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. - 348 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Ким М. Н. Технология создания журналистского произведения. — СПб., 2001.
5. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. — СПб., 2000.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
7. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
8. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Тема 14: Методика написання репортажу

План

1. Етапи роботи над репортажем:
 - підготовчий період;
 - присутність на місці події;
 - побудова репортажу:
 - 1) правило наближення інтересів;
 - 2) кут подання матеріалів;
 - 3) інформаційне наповнення;
 - 4) план матеріалу.
 - написання репортажу:
 - 1) редагування;
 - 2) стиль;
 - 3) тональне забарвлення.
 - зачин і завершення репортажу.
2. Написання подієвого репортажу.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Галлер Міхаель Репортаж : навч.посіб. /пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник; за заг. ред. В. Ф. Іванова. - К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. - 348 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Ким М. Н. Технология создания журналистского произведения. — СПб., 2001.
5. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. — СПб., 2000.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
7. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
8. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Тема 15-16: Загальна характеристика аналітичних жанрів

План

1. Поняття «аналітика». Огляд історії аналітичної журналістики.
2. Методи аналітичного відображення дійсності.
3. Функції аналітичних матеріалів. Вимоги до журналіста-аналітика.
4. Класифікація аналітичних жанрів в українському журналістикознавстві.
5. Основні тенденції розвитку аналітичних жанрів у сучасній пресовій журналістиці України.
6. Порівняльний аналіз інформаційних та аналітичних жанрів.

Література

1. Акопов А. И. Аналитические жанры публицистики. Письмо. Корреспонденция. Статья. Учебно-методическое пособие для студентов-журналистов. Издательство Института массовых коммуникаций. – Ростов-на-дону, 1996.
2. Бобков А.К. Газетные жанры: учеб. пособие. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
3. Василенко М.С. Тенденції розвитку аналітичних матеріалів у сучасній журналістиці [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1443>
4. Здоровега В. Й. Теорія й методика журналістської творчості: Навч. посіб. — Л., 2000.
5. Кройчик Л.Е. Система журналистских жанров// Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. – СПб., 2000.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
7. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. (Тема 7. Аналітичні жанри с. 303-334).
8. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч. пособие. – М., 2000.

Тема 17: Бесіда. Огляд. Огляд ЗМІ. Рецензія

План

1. Поняття «бесіда».
2. Предмет бесіди. Жанрові особливості бесіди.
3. Спільне та відмінне між інтерв'ю та бесідою.
4. Огляд: історія, жанрові особливості.
5. Огляд ЗМІ, його специфічні особливості в сучасних медіа.
6. Рецензія як жанр аналітики.
7. Міні-рецензія і рецензія: спільне, відмінне.
8. Жанрові особливості рецензії.
9. Різновиди рецензії. Структура рецензії.

Література

1. Акопов А.И. Аналитические жанры публицистики. Письмо. Корреспонденция. Статья. Учебно-методическое пособие для студентов-журналистов. Издательство Института массовых коммуникаций. – Ростов-на-дону, 1996.
2. Бобков А.К. Газетные жанры: учеб. пособие. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
3. Кройчик Л.Е. Система журналистских жанров// Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. – СПб., 2000.
4. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. (Тема 7. Аналітичні жанри с. 303-334).
5. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч. пособие. – М., 2000.

Тема 18: Стаття. Коментар

План

1. Поняття «стаття». Історія жанру.

2. Стаття як основний жанр аналітики.
3. Жанрові особливості статті.
4. Різновиди жанру статті.
5. Правила написання статті.
6. Коментар як метод і жанр у журналістиці.
7. Жанрові особливості коментаря.
8. Структура коментаря.
9. Прийоми коментування.
10. Помилки в коментуванні.

Література

1. Акопов А.И. Аналитические жанры публицистики. Письмо. Корреспонденция. Статья. Учебно-методическое пособие для студентов-журналистов. Издательство Института массовых коммуникаций. – Ростов-на-дону, 1996.
2. Бобков А.К. Газетные жанры: учеб. пособие. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
3. Кройчик Л.Е. Система журналистских жанров// Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. – СПб., 2000.
4. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. (Тема 7. Аналітичні жанри с. 303-334).
5. Тертычный А.А. Жанры периодической прессы. Уч. пособие. – М., 2000.

Тема 19: Журналістське розслідування

План

1. Історія жанру «журналістське розслідування».
2. Предмет, мета, методи журналістського розслідування.
3. Особливості проведення і написання журналістського розслідування.

Література (основна)

1. Глушко О. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика / Олександр Глушко. — 2-ге вид. — К. : Арістей, 2006. — 142 с.
2. Журналистское расследование. История метода и современная практика / Под общей ред. А.Д. Константинова. - изд. втор., доп. - Агентство журналистских расследований (АЖУР); СПб.: «Издательский Дом "Нева"»; М.: «ОЛМА-ПРЕСС», 2003. <http://evartist.narod.ru/text14/53.htm>
3. Тертычный А. А. Расследовательская журналистика : Учебн. пособ. для вузов / Александр Тертычный. — М. : Аспект Пресс, 2002. — 384 с.
4. Шум Ю. Журналистское расследование: от теории к практике /Юлия Шум. – М., 2002.

Додаткова

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
3. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

4. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика / [передм. В. П. Мостового] : Підручник. — К. : Вища шк., 2006. - 231 с.
5. Паславський І. Журналістське розслідування. Публікація резонансна, але небездоганна /Ігор Паславський. - Вісник Львів. ун-ту. Серія журн. 2009. Вип. 32. - С. 223–230.
6. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по спец. «Журналистика» /Ред.-сост. С.Г.Корконосенко. – СПб., 2000. – 272 с.
7. Нікітіна Н. В. Специфіка журналістського розслідування: основи жанру й методу [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2326>
8. Уллмен Дж. Журналистские расследования: современные методы и техника. – М., 1998.

Тема 20: Колонка

План

1. Історія терміна і жанру «колонка».
2. Дефінітивне осмислення термінів «колонка», «колумністика» та «колумніст» в науці про соціальні комунікації.
3. Розбіжності у трактуванні понять «колонка» та «колумністика».
4. Проблематика ідентифікації авторської колонки.
5. Жанрові ознаки колонки.
6. Методика роботи над колонкою.

Література

1. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: Моногр. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Гаврилюк І. Л. Сучасна українська колумністика: особливості розвитку / І. Л. Гаврилюк // Журналістика. – К., 2011. – Вип. 10 (35). – С. 117–121.
3. Галич В.М. Колонка як жанр / В.М. Галич // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Філологічні науки. – Луганськ : Вид-во ЛНУ, 2009. – № 3 (166). – Ч. I. – С. 223–233.
4. Гурч Л. Критерії ідентифікації авторської колонки в українському медіапросторі /Леся Гурч // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації, 2014 р., № 1–2 (17–18). - С. 60 - 64.
5. Гурч Л. Феномен сучасної колумністики: дефінітивний підхід /Леся Гурч // Теле- та радіожурналістика. - 2014. - Випуск 13. - С. 56 - 63.
6. Деяк-Якобишин О. М. Історіографія теми авторської колонки в системі журналістської жанрології / О. М. Деяк-Якобишин // Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник. – К., 2012. – Квіт.–черв. – Т. 47. – С. 179–182.
7. Жежера В. Авторська колонка / Віталій Жежера, Світлана Пиркало, Андрій Бондар, Микола Рябчук. – К.: Нора-друк, 2007. – 208 с.
8. Калинюк Х. Авторська колонка: проблеми жанрової ідентифікації / Х. Калинюк // Інформація, комунікація, суспільство : матеріали I

- Міжнародної наукової конференції ICS-2012. – Л. : Вид-во Львівської політехніки, 2012. – С. 38–39.
9. Карпенко В. О. Редакторський жанр. Електронна бібліотека Інституту журналістики <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2160>
 10. Колонка як жанр [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
 11. Михайлин І. Л. Жанр авторської колонки в масмедійних текстах Віталія Портникова / І. Л. Михайлин // Журналістика. Лінгвістика. Дидактика : збірник наукових праць. – Полтава, 2010. – С. 155–160.
 12. Морозова О. Жанрово-стилістичні особливості авторської колонки / О. Морозова // Стиль і текст. – К., 2009. – Вип. 10. – С. 186–193.
 13. Цапок О. Авторська колонка Віталія Жежери як зразок персоніфікованої публіцистики / О. Цапок // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. – 2012. – № 38 (251). – С. 137–142.
 14. Цветаєва О. В. Сучасна колумністика як складова персонального журналізму в українській та американській пресі [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.04 / Цветаєва Олена Вікторівна ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2013. – 20 с.
 15. Цветаєва О.В. Образ автора в авторських колонках / О.В. Цветаєва // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. – 2011. – Вип. 1. – С. 103–106.
 16. Чеповецька М. Д., Купчик К. В. Колонка на сторінках української періодики на прикладі «Газети по-українськи» // Науковий потенціал 2013. Матеріали дев'ятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 25-27 березня 2013 року. — Частина 1. — К., 2013.
 17. Шебеліст С. В. Авторська колонка в сучасній газетно-журнальній періодиці / С. В. Шебеліст // Образ. – 2009. – Вип. 10. – С. 39–45.
 18. Шебеліст С. В. Від першої особи: колумністика в сучасних українських мас-медіа / С. В. Шебеліст // Журналістика. Лінгвістика. Дидактика : зб. наук. праць. – Полтава, 2010. – С. 343–348.

Змістовий модуль 2.

Специфіка публіцистичного відображення дійсності в журналістських жанрах

Тема 1-3: Публіцистика: предмет, метод, функції

План

1. Поняття «публіцистика», «публіцистичний».
2. Огляд історії української публіцистики. Українська школа дослідників публіцистики.
3. Об'єкт, предмет, методи публіцистики.
4. Природа публіцистичної творчості.
5. Тенденції розвитку сучасної публіцистики в мас-медіа. Криза публіцистики в сучасному українському медіасередовищі.

Література (основна)

1. Глушко О. К. Художньо-публіцистичні жанри // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 161 - 181. (ел.варіант)
2. Здоровега В. Й. Художньо-публіцистичне відображення. Публіцистика та її природа // Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. - Львів: ПАІС, 2004. - С. 218 - 256.
3. Тертычный А. А. Жанры периодической печати. Глава 3. Характеристика художественно-публицистических жанров: Учебное пособие. - М.: Аспект Пресс, 2000.
4. Трачук Т. А. Перший український теоретик публіцистики / Т. А. Трачук [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1996>
5. Ярмиш Ю. Ф. Жанри сатиричної публіцистики // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 183 - 193. (ел.варіант)

Додаткова

1. Гришина С. Українська публіцистика 60-х і 90-х років ХХ століття в контексті національного відродження (ідеї і тенденції) 2004 года /Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / С. В. Гришина; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Ін-т журналістики. – К., 2004. – 20 с.
2. Балда Т. Публіцистика - авангард духу //Вісник Львів. ун-ту. Серія журналістики. - 2004. - Вип. 25. - С. 149 - 154 / Т. Балда [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.franko.lviv.ua/faculty/jur/publications/visnyk25/Visnyk25_P1_15_Valda.pdf
3. Здоровега В. Й. Іван Франко і українська публіцистика / В. Й. Здоровега [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://journ.lnu.edu.ua/publications/zbirnyk07/Zbirnyk07_Zdorovega.htm
4. Бронбійна публіцистика. Газета «День» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // <http://www.day.kiev.ua/uk/catalog/9676>
5. Скуба В., Толокольнікова К. Українська та російська публіцистики: чи варто ставити питання «хто кого?» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // <http://www.day.kiev.ua/uk/article/media/ukrayinska-ta-rosiyska-publicistiki-ch-i-var-to-staviti-pitannya-hto-kogo>
6. Косюк О. Публіцистика й публіцистичність як дискурс та інтердискурс у царинах культури і масової комунікації / О. Косюк [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // <http://kulturolog.org.ua/i-conference/2012/109-infconf2012/551-kosiuk.html>

Тема 4-5: Загальна характеристика публіцистичних жанрів

План

1. Традиційна й новітня класифікація публіцистичних жанрів: до проблеми дискусії в українській жанрології.
2. Специфічні особливості жанрів художньої публіцистики.
3. Жанрові характеристики жанрових форм сатиричної публіцистики.

Література (основна)

1. Глушко О. К. Художньо-публіцистичні жанри // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 161 - 181. (ел.варіант)
2. Здоровега В. Й. Художньо-публіцистичне відображення. Публіцистика та її природа // Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. - Львів: ПАІС, 2004. - С. 218 - 256.
3. Тертычный А. А. Жанры периодической печати. Глава 3. Характеристика художественно-публицистических жанров: Учебное пособие. - М.: Аспект Пресс, 2000.
4. Трачук Т. А. Перший український теоретик публіцистики / Т. А. Трачук [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1996>
5. Ярмиш Ю. Ф. Жанри сатиричної публіцистики // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 183 - 193. (ел.варіант)

Тема 6-7: Замальовка. Нарис. Есе.

План

1. Замальовка як мала форма нарису. Жанрові характеристики замальовки.
2. Поняття «нарис» у журналістиці.
3. Методи нарисовця.
4. Особливості публікацій у жанрі нарис. Види нарисів.
5. Мова і стиль нарису.
6. Поняття «есе». Історія жанру.
7. Методи есеїста.
8. Жанрові ознаки есе.
9. Робота над есе.

Література

1. Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2007. – 74 с.
2. Колесов Г. В. Поэтика очерка. - М., 1977.
3. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. — СПб., 2000.
4. Мазнева О. А. Структура газетного очерка. - М., 1990.

5. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. - С. 334 - 343.
6. Стрельцов Б. В. Основы публицистики. Жанры. - Минск, 1990.
7. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч.пособие. – М., 2000.

Тема 8-9: Жанри сатири. Гумореска. Фейлетон. Pamфлет

План

1. Сатира як явище в українській публіцистиці.
2. Методи сатиричного відображення дійсності.
3. Жанри сатири.
4. Гумореска. Жанрові особливості.
5. Фейлетон, памфлет: історія жанрів.
6. Жанрові ознаки фейлетона, памфлета.
7. Особливості мови і стилю сатиричних творів.

Література

1. Здоровега, В. Теорія і методика журналістської творчості / В. Здоровега. — Львів : ПАІС, 2004.
2. Історія української преси ХХ століття. — К. : НВЦ "Наша культура і наука", 2001. — 350 с.
3. Михайлин І.Л. Основы журналистики. – Підручник. – К., 2002.
4. Москаленко А. З. Основы журналистики. — К., 1994.
5. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. - С. 344 - 350.
6. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч.пособие. – М., 2000.

Тема 10-11: Новітні форми журналістських жанрів. Лонгрід

План

1. Лонгрід.
2. Мультимедійна історія, слайд-шоу, анімаційна карикатура.
3. Подкаст, аудіоілюстрація, аудіоверсія, аудіо сюжет.
4. Відеоілюстрації, інфографіка/мультимедійна стаття, відеосюжет, відеоколонка, відеонарис, відеокоментар.

Література

1. Артамонова І. М. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні : монографія / І. М. Артамонова. — Донецьк : Лебідь, 2009. — 416 с.
2. Вартанова Е. К чему ведет конвергенция СМИ? - [Електронний ресурс] / Вартанова Е. // Информационное общество. Вып. 5. – 1999. - Режим доступу:
<http://www.emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA/b59df6463a315de4c32568fd0038da32>
3. Дьюз М. Что такое мультимедийная журналистика? - [Електронний ресурс] / Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. – М., 2010. – 200 с.
4. Калмыков А.А. Интернет-журналистика: учеб. пособие для вузов / А.А.Калмыков, Л.А. Коханова. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 383 с.

5. Крейг Р. Інтернет-журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; [пер. з англ. А. Іщенка]. — К. : Києво-Могилянська академія, 2007. — 324 с.
6. Лосева Н. Конвергенция и жанры мультимедиа // Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. — М., 2010. — 200 с.
7. Машкова С. Інтернет-журналістика: учебное пособие / С.Г. Машкова. — Тамбов : Изд-во тамб. гос. техн. ун-та, 2006. — 80 с.
8. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навч. посіб / Борис Потятиник. — Львів : ПАІС, 2010. — 246 с.
9. СМИ в пространстве Интернета: Учебное пособие / Лукина М., Фомичева И. — М.: Факультет журналистики МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. — 87 с.

Тема 12-13: Фотомеми, фотожаби, політична казка

План

1. Фотомеми і фотожаби: сатирична природа новітніх жанрових форм у соціальних мережах та нових медіа.
2. Політична казка: загальна характеристика, форми і методи подачі сатири.

Література

1. Калмыков А.А. Інтернет-журналістика: учеб. пособие для вузов / А.А.Калмыков, Л.А. Коханова. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. — 383 с.
2. Крейг Р. Інтернет-журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; [пер. з англ. А. Іщенка]. — К. : Києво-Могилянська академія, 2007. — 324 с.
3. Народна творчість в еру цифрових технологій: про популярні фотожаби Львова. Режим доступу:
https://zik.ua/news/2017/06/07/narodna_tvorchist_v_eru_tsyfrovyh_tehnologiy_pro_populyarni_fotozhaby_lvova_1109917
4. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навч. посіб / Борис Потятиник. — Львів : ПАІС, 2010. — 246 с.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

Інформаційна та аналітична групи газетно-журнальних жанрів

Практичне заняття № 1.

Тема: Жанри в арсеналі сучасної журналістики

План

1. Поняття «жанр», «жанровий різновид».
2. Загальна характеристика основних жанрових груп: інформаційні, аналітичні, публіцистичні.
3. Жанри: за і проти.

Література (основна)

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
3. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
4. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
5. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.

(додаткова)

1. Бобков А. К. Газетные жанры : Учеб. пособие / А. К.Бобков. – Иркутск : Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
2. Ворошилов В. В. Журналистика. Учебник. 4-е изд. – СПб., 2002.
3. Голік О. Методологічний аспект теорії жанрів періодичних ЗМІ // ВІСНИК ЛЬВІВ. УН-ТУ. Серія журн. - 2009. - Вип. 32. - С. 113–120. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://journ.lnu.edu.ua/publications/visnyk32/Visnyk32_P1_11_Golik.pdf
4. Ким М. Н. Технология создания журналистского произведения. — СПб., 2001.
5. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по спец. «Журналистика» /Ред.-сост. С.Г.Корконосенко. – СПб., 2000. – 272 с.
6. Максимчук О.Л. Жанрова палітра друкованих ЗМІ у вітчизняних розвідках /О. Л. Максимчук [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/6988/1/00molzpd.pdf>

7. Учѐнова В. В. Метод и жанр: Диалектика взаимодействия //Методы журналистского творчества. — М., 1982. — С. 64–80.
8. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики / Э.Фихтелиус. – Стокгольм, 1990. – 155 с.
9. Чекмишев О. В. Основи професіональної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики /О.В. Чекмишев. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2004.
- 10.Шебеліст С.Трансформаційні процеси в системі журналістських жанрів // ВІСНИК ЛЬВІВ. УН-ТУ Серія теле- та радіожурналістика. - 2010. - Вип. 9. - Ч. 1. - С. 274–280. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://journ.lnu.edu.ua/vypusk7/n9/tele-and_radio_journalism-9-42.pdf

Практичне заняття № 2.

Тема: Замітка як первинний жанр журналістики

План

1. Поняття «замітка». Сучасні визначення замітки: «інформація», «новина».
2. Факт - ядро замітки. Газетка качка. Сенсація.
3. Інформаційний привід.
4. Жанрові характеристики замітки:
 - a. сконденсованість;
 - b. економність викладу;
 - c. висока оперативність;
 - d. простота;
 - e. точність і конкретність;
 - f. однофактовість.
5. Історія новинарних запитань. Формула Квінтіліана: хто? що зробив? де? якими засобами? навіщо? як? коли?
6. Сучасна англомовна формула новинної журналістики 5 W + H:
 - a. who?
 - b. what?
 - c. where? + how?
 - d. when?
 - e. why?
7. Структура замітки (правило оберненої піраміди). Лід як початковий елемент журналістського тексту. Ліди для твердої та м'якої замітки.

Практичне завдання додому:

1. Підготуйте до заняття зразок газетної замітки, назвіть ознаки жанру, доведіть це на прикладі обраного тексту.
2. Принести на заняття газетні тексти з різними лідами (не менше 5).

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Практичне заняття № 3. **Тема: Жанрові різновиди заміток**

План

1. Хроніка, або хронікальна замітка (повідомлення).
2. Тверда і м'яка замітки.
3. Різновиди заміток (за О. Тертичним):
 - a. анонс;
 - b. анотація;
 - c. міні-рецензія;
 - d. блиц-портрет;
 - e. міні-огляд;
 - f. міні-історія;
 - g. міні-порада.

Практичне завдання додому:

Підготуйте до заняття по одному зразку кожного виду замітки, назвіть ознаки жанру, доведіть це на прикладі обраних текстів.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302).
6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Практичне заняття № 4.
Тема: Заголовок журналістського твору

План

1. Заголовок у журналістиці: визначення, ознаки, функції.
2. Заголовковий комплекс:
 - a. шапка;
 - b. рубрика (або надзаголовок);
 - c. заголовок;
 - d. лід (або підзаголовок);
 - e. внутрішні заголовки;
 - f. врізи.
3. Різновиди заголовків: інформаційні (розповідні) та образні (мотивувальні).
4. Методика роботи над заголовком:
 - a. техніка добирання інформаційного заголовка;
 - b. техніка добирання образного заголовка

Практичне завдання додому:

Принести на заняття тексти з різними видами заголовків (не менше 5). Пояснити вибір, доцільність, архітектоніку заголовка і тексту.

Практичне завдання в аудиторії:

Робота в командах. У друкованому виданні (газеті) дібрати й проаналізувати заголовки за схемою:

1. Вихідні дані газети.
2. Підрахувати загальну кількість журналістських (не рекламних!) матеріалів у газеті. Визначити кількість матеріалів із заголовками і без заголовків.
3. Визначити, де розповідні, а де образні заголовки. Підрахувати їх кількість, зазначити співвідношення.
4. Визначити найкращий заголовок і найгірший. Обґрунтувати свій вибір.
5. Визначити шпальту із заголовковим комплексом, проаналізувати її.
6. Зробити висновок, в якому зауважити, які заголовки переважають і чому, чи відповідає стилістика заголовків спрямованості видання. За 5-бальною шкалою визначити оцінку якості заголовків в аналізованому виданні, висловити побажання редакторському колективу щодо покращення журналістської майстерності створення заголовків.

Творча робота в аудиторії:

Відпрацювання техніки добирання заголовків. Робота в командах.

Література

1. Варга Вера Заголовок у статті. Два шага в успех. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://yacopywriter.com/?p=48>
2. Витале Джо (Mr.Fire) Как Написать Заголовок, Который Сразит Читателя Наповал? [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.mrfire.com>
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Львів, 2004. – 268 с. (Тема 9. Процес написання журналістського твору. с. 105 – 110).
4. Лазарева Э. Заголовок в газете. – Свердловск, 1989.
5. Литвиненко Андрей Две главные задачи эффективного заголовка [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zagolovok.info/stat/st01.htm>
6. Осипова Татьяна Как составить заголовок, мимо которого не пройдут [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://vip-text.ru/?p=31>
7. Рендалл Д. Универсальный журналист. – М., 2000.
8. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 431-454.)
9. Тертичний А. А. Жанры периодической прессы. Уч.пособие. – М., 2000.
10. Техніка оформлення газети: Навч. посібник /Укл. В.Ф.Іванов. – К., 2000. – 195 с. (Тема 6. Оформлення заголовка. С. 107-134).
11. Шибаета Л. Жанры в теории и практике журналистики. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.relga.rsu.ru/n47/jur47.htm>

Практичне заняття № 5.

Тема: Технологія відбору інформації для новин

План

1. Основні журналістські стандарти якості матеріалу:
 - a. баланс думок і точок зору;
 - b. повнота передачі фактів і інформації;
 - c. розмежування фактів і думок/коментарів;
 - d. достовірність;
 - e. посилання на джерело інформації;
 - f. точність викладу матеріалу.
2. Цензура, самоцензура, джінса в журналістиці: ознаки, причини, профілактика.
3. Шість правил наближення інтересів, рекомендованих паризьким Центром підготовки та вдосконалення журналістів:
 - a. правило хронологічного наближення;
 - b. правило географічного наближення (правило убивчих кілометрів);
 - c. правило емоційного наближення;
 - d. правило спільних інтересів;
 - e. правило наближення за ступенем популярності особистості;
 - f. правило наближення за винятковістю події.

Практичне завдання додому:

Принести на заняття тексти з ознаками замовності (не менше 5). Пояснити свій вибір, назвати ознаки джинси в обраних текстах.

Творча робота в аудиторії: вправа «Випуск новин». Групова робота в «редакціях».

Література

1. Артеменко С. Чи можна подолати ”джинсу” в українській журналістиці? [Електронний ресурс] / С. Артеменко. УНІАН. Права людини [сайт]. – Режим доступу : [//http://human-rights.unian.ua/155239-chi-mojna-podolati-djinsu-v-ukrajinskiy-j-urnalistitsi.html](http://human-rights.unian.ua/155239-chi-mojna-podolati-djinsu-v-ukrajinskiy-j-urnalistitsi.html). – Назва з екрану.
2. Голуб О. Що таке «джинса» і як її вилікувати [Електронний ресурс] / О. Голуб. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/scho_take_dzhinsa_i_yak_ii_vilik_uvati/. – Назва з екрану.
3. Кабачій Р. «Джинса» як дорогий гаджет – мусиш мати, але навіщо – невідомо [Електронний ресурс] /Р. Кабачій. Тиждень.ua [сайт]. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/Society/94363/PrintView> 1/5 – Назва з екрану.
4. Колодницька С. Як розпізнати джинсу в газеті [Електронний ресурс] / С. Колодницька. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/yak_rozpiznati_dzhins_u_v_gazeti/– Назва з екрану.
5. Колодницька С. Як розпізнати джинсу в інтернеті [Електронний ресурс] / С. Колодницька. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : <http://old.mediasapiens.ua/material/2215>– Назва з екрану.
6. Колодницька С. Як розпізнати джинсу в теленовинах [Електронний ресурс] / С. Колодницька. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : <http://old.mediasapiens.ua/material/2075>– Назва з екрану.
7. Кужель Р. Як вирішити проблему оплачуваних матеріалів у ЗМІ? Рекомендації експерта Ради Європи Расто Кужела [Електронний ресурс] /Р. Кужель. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/media_law/government/yak_virishiti_problemu_o_plachuvanikh_materialiv_u_zmi_rekomendatsii_eksperta_radi_evropi_rasto_kuzhela/– Назва з екрану.
8. Розкладай І. Чи треба лагодити джинсометр? [Електронний ресурс] / І. Розкладай. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/authors_view/chi_treba_lagoditi_dzhinsometr/ – Назва з екрану.
9. Сайчук А. Що таке «джинса» і з чим її їдять? [Електронний ресурс] / А. Сайчук. Телекритка. Медіаграмотність [сайт]. – Режим доступу : [//http://www.telekritika.ua/medialiteracy/2010-03-31/52023](http://www.telekritika.ua/medialiteracy/2010-03-31/52023) – Назва з екрану.
10. Шух С. Що таке корупція в українських ЗМІ? [Електронний ресурс] /С. Шух. Інфо. [сайт]. – Режим доступу :

<http://1info.net/blogs/blog-gazety-nashe-mukachevo/scho-take-korupc-ja-v-ukra-nskih-zm.html> – Назва з екрану.

Практичне заняття № 6.

Тема: Методика написання заміток різних видів

План

1. Методика роботи над завіткою:
 - a. виникнення задуму (теми);
 - b. збирання фактажу (методами спостереження, інтерв'ю, роботи з документами) + «робочий заголовок»;
 - c. написання тексту відповідно до обраного жанру;
 - d. редагування (остаточна перевірка фактів, вичитка);
 - e. публікація матеріалу, його архівація (+ відгуки читачів і колег).
2. Написання заміток. Правила пірамідальної побудови тексту:
 - a. не перевантажувати вступне речення;
 - b. не подавати занадто багато фактів в одному реченні;
 - c. варіювати розмір речень (загальний принцип – якомога коротші речення);
 - d. не будувати задовгих абзаців;
 - e. уникати всього пишномовного, зайвого;
 - f. послідовно викладати інформацію залежно від її ваги.
3. Правила написання лідів (за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ):
 - a. короткі прості речення, використання «сильних» дієслів;
 - b. не перераховувати цифри, аббревіатури, не вживати маловідомі власні назви й терміни;
 - c. початок не повинен повторювати назву;
 - d. лід і заголовок - дві синтаксично й змістовно незалежні конструкції, кожна з яких є завершеною формою, повністю зрозумілою без іншої;
 - e. лід не повторює зачин тексту (перші фрази);
 - f. відповідає на запитання: що сталося? як? чому?
4. Добирання лідів для твердих і м'яких заміток.

Творча робота додому: Написати завітку (різновид, тема - на вибір студента).
Принести на пару надрукований текст замітки.

Творча робота в аудиторії: студентська «редакція» готує випуск «газети».

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за

- ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
 4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
 5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302).
 6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Практичне заняття № 7.

Тема: Звіт

План

1. Поняття «звіт». Історія жанру.
2. Своєрідність предмета відображення в звіті.
3. Жанрові характеристики звіту.
4. Різновиди звіту:
 - a. інформаційний (хронікальний сигнальний і розгорнутий);
 - b. аналітичний (тематичний і проблемний)

Практичне завдання додому:

Підготуйте на заняття по одному зразку звіту (інформаційного й аналітичного). Назвіть ознаки жанру, доведіть це на прикладі обраних текстів.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Практичне заняття № 8.

Тема: Методика написання звіту

План

1. Правила написання хронікального звіту (сигнального і розгорнутого).
2. Підготовка аналітичного (тематичного і проблемного) звіту.

Практичне завдання додому:

Підготуйте план хронікального сигнального звіту (тема - на вибір студента).

Творча робота в аудиторії:

Праця в студентській редакції. Написання звітів. Випуск «газети».

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / В. Й. Здоровега. – 2-ге вид., пер. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Практичне заняття № 9.

Тема: Інтерв'ю як метод і жанр

План

1. Історія жанру. Основні підходи до тлумачення поняття *інтерв'ю* в науці про соціальні комунікації.
2. Інтерв'ю як метод, елемент журналістських матеріалів і самостійний жанр.
3. Визначення жанру інтерв'ю.
4. Жанрові характеристики інтерв'ю.

Практичне завдання додому:

З друкованих (електронних) видань, телебачення дібрати журналістські твори, в яких інтерв'ю є методом, елементом матеріалу і самостійним жанром. Охарактеризувати обрані твори.

Література

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика /З.Вайшенберг. – К.: Академія української преси; Центр вільної преси, 2004. – 260 с.
2. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Лукина М.М. Технология интервью. Уч.пос. /М.М. Лукина. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 191 с.

5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
7. Техніка інтерв'ю // Інститут масової інформації. – 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції. – К., 2003.

Практичне заняття № 10.
Тема: Жанрові різновиди інтерв'ю
План

1. Проблеми жанрової типології інтерв'ю.
2. Класифікація інтерв'ю:
 - a. інформаційне інтерв'ю;
 - b. оперативне інтерв'ю;
 - c. інтерв'ю-думка;
 - d. блиц-опитування;
 - e. протокольне інтерв'ю.
 - f. портретне інтерв'ю (або персональне, біографічне, «портрет», «профіль»).

Практичне завдання додому:

I. З друкованих (електронних) видань дібрати різновиди інтерв'ю: оперативне інтерв'ю, інтерв'ю-думку, блиц-опитування, протокольне інтерв'ю, портретне інтерв'ю. Принести на пару обрані зразки, вміти обґрунтувати визначений студентом різновид інтерв'ю.

II. Один із різновидів обраного з газет інтерв'ю (на вибір студента) і проаналізувати його за схемою:

1. Вихідні дані (видання, автор).
2. Жанровий різновид інтерв'ю.
3. Структура інтерв'ю (скласти питальник).
4. Заголовок (чи вдалий, чи відповідає змістові тексту).
5. Зробити висновок, в якому проаналізувати майстерність журналіста як інтерв'юера, звернути увагу на логіку поставлених питань, чи досягнута мета інтерв'ю. За 5-бальною шкалою визначити оцінку якості аналізованого інтерв'ю, висловити побажання авторові щодо покращення журналістської майстерності як інтерв'юера.

Література

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика /З.Вайшенберг. – К.: Академія української преси; Центр вільної преси, 2004. – 260 с.
2. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.

4. Лукина М.М. Технология интервью. Уч.пос. /М.М. Лукина. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 191 с.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
7. Техніка інтерв'ю // Інститут масової інформації. – 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції. – К., 2003.

Практичне заняття № 11.
Тема: Методика підготовки інтерв'ю

План

1. Етапи роботи над інтерв'ю.
2. Підготовка до інтерв'ю.
3. Інтерв'ювання.
4. Завершення інтерв'ю.
5. Підготовка інтерв'ю до оприлюднення.
6. Етичні аспекти інтерв'ю.

Практичне завдання додому:

Продумати план інтерв'ю (жанровий різновид - на вибір студента), визначити мету, скласти питальник.

Творча робота в аудиторії:

Поспілкуватися з респондентом, написати інтерв'ю, оприлюднити його перед аудиторією. Робота в студентській редакції.

Література

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика /З.Вайшенберг. – К.: Академія української преси; Центр вільної преси, 2004. – 260 с.
2. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Лукина М.М. Технология интервью. Уч.пос. /М.М. Лукина. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 191 с.
5. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
6. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
7. Техніка інтерв'ю // Інститут масової інформації. – 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції. – К., 2003.

Практичне заняття № 12.

Тема: Природа репортажу

План

1. Історія жанру.
2. Проблема дефініції.
3. Типологічні ознаки жанру. «Ефекти» репортажу: присутності, достовірності, співпереживання.
4. Особливості мови та стилю репортажу.
5. Види репортажів:
 - a. подієві (новинні);
 - b. тематичні;
 - c. постановчі.

Практичне завдання додому:

Підготуйте на заняття по одному зразку репортажу. Назвіть ознаки жанру, доведіть це на прикладі обраних текстів.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Галлер Міхаель Репортаж : навч.посіб. /пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник; за заг. ред. В. Ф. Іванова. - К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. - 348 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Ким М. Н. Технология создания журналистского произведения. — СПб., 2001.
5. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. — СПб., 2000.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
7. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
8. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Практичне заняття № 13.

Тема: Методика написання репортажу

План

1. Етапи роботи над репортажем:
 - a. підготовчий період;
 - b. присутність на місці події;
2. Побудова репортажу:
 - i. правило наближення інтересів;
 - ii. кут подання матеріалів;

- iii. інформаційне наповнення;
 - iv. план матеріалу.
3. Написання репортажу:
- i. редагування;
 - ii. стиль;
 - iii. тональне забарвлення;
 - iv. зачин і завершення репортажу.
4. Написання подієвого репортажу.

Практичне завдання додому:
Підготуйте план репортажу.

Творча робота:
Написання репортажу. Робота в студентській редакції.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі /М.К. Василенко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Галлер Міхаель Репортаж : навч.посіб. /пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник; за заг. ред. В. Ф. Іванова. - К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. - 348 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник /В.Й.Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Ким М. Н. Технология создания журналистского произведения. — СПб., 2001.
5. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. — СПб., 2000.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
7. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008. (С. 272-302.)
8. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учебное пособие /А.А. Тертычный. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

Практичне заняття №14.

Тема: Загальна характеристика аналітичних жанрів

План

1. Поняття «аналітика». Огляд історії аналітичної журналістики.
2. Методи аналітичного відображення дійсності.
3. Функції аналітичних матеріалів. Вимоги до журналіста-аналітика.
4. Класифікація аналітичних жанрів в українському журналістикознавстві.
5. Основні тенденції розвитку аналітичних жанрів у сучасній пресовій журналістиці України.
6. Порівняльний аналіз інформаційних та аналітичних жанрів.

Практичне завдання додому:

Підготувати реферат на тему «Проблеми аналітичної журналістики в сучасній Україні» (обсяг – до 3 аркушів А4), виступити з доповіддю, взяти участь в обговоренні.

Література

1. Акопов А. И. Аналитические жанры публицистики. Письмо. Корреспонденция. Статья. Учебно-методическое пособие для студентов-журналистов. Издательство Института массовых коммуникаций. – Ростов-на-Дону, 1996.
2. Бобков А.К. Газетные жанры: учеб. пособие. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
3. Василенко М.С. Тенденції розвитку аналітичних матеріалів у сучасній журналістиці [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1443>
4. Здоровега В. Й. Теорія й методика журналістської творчості: Навч. посіб. — Л., 2000.
5. Кройчик Л.Е. Система журналистских жанров// Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. – СПб., 2000.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
7. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. (Тема 7. Аналітичні жанри с. 303-334).
8. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч. пособие. – М., 2000.

Практичне заняття № 15.

Тема: Бесіда. Огляд. Огляд ЗМІ. Рецензія

План

1. Поняття «бесіда».
2. Предмет бесіди. Жанрові особливості бесіди.
3. Спільне та відмінне між інтерв'ю та бесідою.
4. Огляд: історія, жанрові особливості.
5. Огляд ЗМІ, його специфічні особливості в сучасних медіа.
6. Рецензія як жанр аналітики.
7. Міні-рецензія і рецензія: спільне, відмінне.
8. Жанрові особливості рецензії.
9. Різновиди рецензії. Структура рецензії.

Практичне завдання додому: підготуйте на заняття зразок бесіди, огляду, огляду ЗМІ, рецензії. Назвіть ознаки кожного жанру, доведіть це на прикладі обраних текстів.

Література

1. Акопов А.И. Аналитические жанры публицистики. Письмо. Корреспонденция. Статья. Учебно-методическое пособие для

- студентов-журналистов. Издательство Института массовых коммуникаций. – Ростов-на-дону, 1996.
2. Бобков А.К. Газетные жанры: учеб. пособие. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
 3. Кройчик Л.Е. Система журналистских жанров// Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. – СПб., 2000.
 4. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. (Тема 7. Аналітичні жанри с. 303-334).
 5. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч. пособие. – М., 2000.

Практичне заняття № 16.

Тема: Стаття. Коментар

План

1. Поняття «стаття». Історія жанру.
2. Стаття як основний жанр аналітики.
3. Жанрові особливості статті.
4. Різновиди жанру статті.
5. Правила написання статті.
6. Коментар як метод і жанр у журналістиці.
7. Жанрові особливості коментаря.
8. Структура коментаря.
9. Прийоми коментування.
10. Помилки в коментуванні.

Практичне завдання додому: підготуйте на заняття зразок статті, коментаря (як методу і жанру). Назвіть ознаки кожного жанру, доведіть це на прикладі обраних текстів.

Література

1. Акопов А.И. Аналитические жанры публицистики. Письмо. Корреспонденция. Статья. Учебно-методическое пособие для студентов-журналистов. Издательство Института массовых коммуникаций. – Ростов-на-дону, 1996.
2. Бобков А.К. Газетные жанры: учеб. пособие. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
3. Кройчик Л.Е. Система журналистских жанров// Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. – СПб., 2000.
4. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. (Тема 7. Аналітичні жанри с. 303-334).
5. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч. пособие. – М., 2000.

Практичне заняття № 17.

Тема: Журналістське розслідування

План

1. Історія жанру «журналістське розслідування».
2. Предмет, мета, методи журналістського розслідування.
3. Особливості проведення і написання журналістського розслідування.

Практичне завдання додому: підготуйте на заняття зразок журналістського розслідування, колонки (із газет чи телебачення). Якщо наявний цикл журналістських розслідувань, скласти повну папку (автор, ЗМІ, тривалість, тематика тощо). Назвіть ознаки кожного жанру, доведіть це на прикладі обраних текстів.

Література (основна)

1. Глушко О. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика / Олек- сандр Глушко. — 2-ге вид. — К. : Арістей, 2006. — 142 с.
2. Журналистское расследование. История метода и современная практика /Под общей ред. А.Д. Константинова. - изд. втор., доп. - Агентство журналистских расследований (АЖУР); СПб.: «Издательский Дом "Нева"»; М.: «ОЛМА-ПРЕСС», 2003. <http://evartist.narod.ru/text14/53.htm>
3. Тертычный А. А. Расследовательская журналистика : Учебн. пособ. для вузов / Александр Тертычный. — М. : Аспект Пресс, 2002. — 384 с.
4. Шум Ю. Журналистское расследование: от теории к практике /Юлия Шум. – М., 2002.

Додаткова

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Підручник. – К., 2002.
3. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : Учебное пособие /А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
4. Иванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика / [передм. В. П. Мостового] : Підручник. — К. : Вища шк., 2006. - 231 с.
5. Паславський І. Журналістське розслідування. Публікація резонансна, але небездоганна /Ігор Паславський. - Вісник Львів. ун-ту. Серія журн. 2009. Вип. 32. - С. 223–230.
6. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по спец. «Журналистика» /Ред.-сост. С.Г.Корконосенко. – СПб., 2000. – 272 с.
7. Нікітіна Н. В. Специфіка журналістського розслідування: основи жанру й методу [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2326>
8. Уллмен Дж. Журналистские расследования: современные методы и техника. – М., 1998.

Практичне заняття № 18

Тема: Колонка

План

1. Історія терміна і жанру «колонка».
2. Дефінітивне осмислення термінів «колонка», «колумністика» та «колумніст» в науці про соціальні комунікації.
3. Розбіжності у трактуванні понять «колонка» та «колумністика».
4. Проблематика ідентифікації авторської колонки.
5. Жанрові ознаки колонки.
6. Методика роботи над колонкою.

Література

1. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: Моногр. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Гаврилюк І. Л. Сучасна українська колумністика: особливості розвитку / І. Л. Гаврилюк // Журналістика. – К., 2011. – Вип. 10 (35). – С. 117–121.
3. Галич В.М. Колонка як жанр / В.М. Галич // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Філологічні науки. – Луганськ : Вид-во ЛНУ, 2009. – № 3 (166). – Ч. I. – С. 223–233.
4. Гурч Л. Критерії ідентифікації авторської колонки в українському медіапросторі /Леся Гурч // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації, 2014 р., № 1–2 (17–18). - С. 60 - 64.
5. Гурч Л. Феномен сучасної колумністики: дефінітивний підхід /Леся Гурч // Теле- та радіожурналістика. - 2014. - Випуск 13. - С. 56 - 63.
6. Деяк-Якобишин О. М. Історіографія теми авторської колонки в системі журналістської жанрології / О. М. Деяк-Якобишин // Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник. – К., 2012. – Квіт.–черв. – Т. 47. – С. 179–182.
7. Жежера В. Авторська колонка / Віталій Жежера, Світлана Пиркало, Андрій Бондар, Микола Рябчук. – К.: Нора-друк, 2007. – 208 с.
8. Калинюк Х. Авторська колонка: проблеми жанрової ідентифікації / Х. Калинюк // Інформація, комунікація, суспільство : матеріали І Міжнародної наукової конференції ICS-2012. – Л. : Вид-во Львівської політехніки, 2012. – С. 38–39.
9. Карпенко В. О. Редакторський жанр. Електронна бібліотека Інституту журналістики <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2160>
10. Колонка як жанр [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
11. Михайлин І. Л. Жанр авторської колонки в масмедійних текстах Віталія Портникова / І. Л. Михайлин // Журналістика. Лінгвістика. Дидактика : збірник наукових праць. – Полтава, 2010. – С. 155–160.
12. Морозова О. Жанрово-стилістичні особливості авторської колонки / О. Морозова // Стиль і текст. – К., 2009. – Вип. 10. – С. 186–193.

13. Цапок О. Авторська колонка Віталія Жежери як зразок персоніфікованої публіцистики / О. Цапок // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. – 2012. – № 38 (251). – С. 137–142.
14. Цвєтаєва О. В. Сучасна колумністика як складова персонального журналізму в українській та американській пресі [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.04 / Цвєтаєва Олена Вікторівна ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2013. – 20 с.
15. Цвєтаєва О.В. Образ автора в авторських колонках / О.В. Цвєтаєва // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. – 2011. – Вип. 1. – С. 103–106.
16. Чеповецька М. Д., Купчик К. В. Колонка на сторінках української періодики на прикладі «Газети по-українськи» // Науковий потенціал 2013. Матеріали дев'ятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 25-27 березня 2013 року. — Частина 1. — К., 2013.
17. Шебеліст С. В. Авторська колонка в сучасній газетно-журнальній періодиці / С. В. Шебеліст // Образ. – 2009. – Вип. 10. – С. 39–45.
18. Шебеліст С. В. Від першої особи: колумністика в сучасних українських мас-медіа / С. В. Шебеліст // Журналістика. Лінгвістика. Дидактика : зб. наук. праць. – Полтава, 2010. – С. 343–348.

Змістовий модуль 2. Специфіка публіцистичного відображення дійсності в журналістських жанрах

Практичне заняття № 1-2.

Тема: Публіцистика: предмет, метод, функції

План

1. Поняття «публіцистика», «публіцистичний».
2. Огляд історії української публіцистики. Українська школа дослідників публіцистики.
3. Об'єкт, предмет, методи публіцистики.
4. Природа публіцистичної творчості.
5. Тенденції розвитку сучасної публіцистики в мас-медіа. Криза публіцистики в сучасному українському медіасередовищі.

Практичне завдання додому:

Підготувати реферат на тему «Проблеми публіцистики в сучасній Україні» (обсяг – до 3 аркушів А4), виступити з доповіддю, взяти участь в обговоренні.

Література (основна)

1. Глушко О. К. Художньо-публіцистичні жанри // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. –

- К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 161 - 181. (ел.варіант)
2. Здоровега В. Й. Художньо-публіцистичне відображення. Публіцистика та її природа // Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. - Львів: ПАІС, 2004. - С. 218 - 256.
 3. Тертычный А. А. Жанры периодической печати. Глава 3. Характеристика художественно-публицистических жанров: Учебное пособие. - М.: Аспект Пресс, 2000.
 4. Трачук Т. А. Перший український теоретик публіцистики / Т. А. Трачук [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1996>
 5. Ярмиш Ю. Ф. Жанри сатиричної публіцистики // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 183 - 193. (ел.варіант)

Додаткова

1. Гришина С. Українська публіцистика 60-х і 90-х років ХХ століття в контексті національного відродження (ідеї і тенденції) 2004 года /Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / С. В. Гришина; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Ін-т журналістики. – К., 2004. – 20 с.
2. Балда Т. Публіцистика - авангард духу //Вісник Львів. ун-ту. Серія журналістики. - 2004. - Вип. 25. - С. 149 - 154 / Т. Балда [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.franko.lviv.ua/faculty/jur/publications/visnyk25/Visnyk25_P1_15_Balda.pdf
3. Здоровега В. Й. Іван Франко і українська публіцистика / В. Й. Здоровега [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://journ.lnu.edu.ua/publications/zbirnyk07/Zbirnyk07_Zdorovega.htm
4. Бронебійна публіцистика. Газета «День» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // <http://www.day.kiev.ua/uk/catalog/9676>
5. Скуба В., Толокольнікова К. Українська та російська публіцистики: чи варто ставити питання «хто кого?» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/uk/article/media/ukrayinska-ta-rosiyska-publicistiki-chi-var-to-staviti-pitannya-hto-kogo>
6. Косяк О. Публіцистика й публіцистичність як дискурс та інтердискурс у царинах культури і масової комунікації / О. Косяк [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://kulturolog.org.ua/i-conference/2012/109-infconf2012/551-kosiuk.html>

Практичне заняття № 3-4.

Тема : Загальна характеристика публіцистичних жанрів

План

1. Традиційна й новітня класифікація публіцистичних жанрів: до проблеми дискусії в українській жанрології.
2. Специфічні особливості жанрів художньої публіцистики.
3. Жанрові характеристики жанрових форм сатиричної публіцистики.

Література (основна)

1. Глушко О. К. Художньо-публіцистичні жанри // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 161 - 181. (ел.варіант)
2. Здоровега В. Й. Художньо-публіцистичне відображення. Публіцистика та її природа // Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. - Львів: ПАІС, 2004. - С. 218 - 256.
3. Тертычный А. А. Жанры периодической печати. Глава 3. Характеристика художественно-публицистических жанров: Учебное пособие. - М.: Аспект Пресс, 2000.
4. Трачук Т. А. Перший український теоретик публіцистики / Т. А. Трачук [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1996>
5. Ярмиш Ю. Ф. Жанри сатиричної публіцистики // Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с. - С. 183 - 193. (ел.варіант)

Практичне заняття № 5. Тема: Замальовка. Нарис. Есе.

План

1. Замальовка як мала форма нарису. Жанрові характеристики замальовки.
2. Поняття «нарис» у журналістиці.
3. Методи нарисовця.
4. Особливості публікацій у жанрі нарис. Види нарисів.
5. Мова і стиль нарису.
6. Поняття «есе». Історія жанру.
7. Методи есеїста.
8. Жанрові ознаки есе.
9. Робота над есе.

Практичне завдання додому: підготуйте на заняття замальовку, нарис (із газет чи інтернет-видань). Назвіть ознаки жанру, доведіть це на прикладі обраного тексту.

Творча робота:

Написати і принести текст у жанрі есе (тема - на вибір викладача).

Література

1. Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2007. – 74 с.
2. Колесов Г. В. Поэтика очерка. - М., 1977.
3. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста: Учебник. — СПб., 2000.
4. Мазнева О. А. Структура газетного очерка. - М., 1990.
5. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. - С. 334 - 343.
6. Стрельцов Б. В. Основы публицистики. Жанры. - Минск, 1990.
7. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч.пособие. – М., 2000.

Практичне заняття № 6.

Тема: Жанри сатири. Гумореска. Фейлетон. Pamфлет

План

1. Сатира як явище в українській публіцистиці.
2. Методи сатиричного відображення дійсності.
3. Жанри сатири.
4. Гумореска. Жанрові особливості.
5. Фейлетон, памфлет: історія жанрів.
6. Жанрові ознаки фейлетона, памфлета.
7. Особливості мови і стилю сатиричних творів.

Практичне завдання додому: підготуйте на заняття гумореску, фейлетон, памфлет, опублікованих у друкованих чи електронних медіа. Назвіть ознаки жанру, доведіть це на прикладі обраного тексту.

Література

1. Здоровега, В. Теорія і методика журналістської творчості / В. Здоровега. — Львів : ПАІС, 2004.
2. Історія української преси ХХ століття. — К. : НВЦ "Наша культура і наука", 2001. — 350 с.
3. Михайлин І.Л. Основы журналистики. – Підручник. – К., 2002.
4. Москаленко А. З. Основы журналистики. — К., 1994.
5. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К., 2008. - С. 344 - 350.
6. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч.пособие. – М., 2000.

Практичне заняття № 7.

Тема: Новітні форми журналістських жанрів. Лонгвід

План

1. Лонгвід.
2. Мультимедійна історія, слайд-шоу, анімаційна карикатура.
3. Подкаст, аудіоілюстрація, аудіоверсія, аудіо сюжет.

4. Відеоілюстрації, інфографіка/мультимедійна стаття, відеосюжет, відеоколонка, відеонарис, відеокоментар.

Практичне завдання додому:

Підготуйте до заняття зразки жанрових форм нових медіа.

Література

1. Артамонова І. М. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні : монографія / І. М. Артамонова. — Донецьк : Лебідь, 2009. — 416 с.
2. Вартанова Е. К чому веде конвергенція СМІ? - [Електронний ресурс] / Вартанова Е. // Информационное общество. Вып. 5. – 1999. -
- Режим доступу:
<http://www.emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA/b59df6463a315de4c32568fd0038da32>
3. Дьюз М. Что такое мультимедийная журналистика? - [Електронний ресурс] / Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМІ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. – М., 2010. – 200 с.
4. Калмыков А.А. Интернет-журналистика: учеб. пособие для вузов / А.А.Калмыков, Л.А. Коханова. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 383 с.
5. Крейг Р. Интернет-журналистика: работа журналиста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; [пер. з англ. А. Іщенко]. — К. : Києво-Могилянська академія, 2007. — 324 с.
6. Лосева Н. Конвергенция и жанры мультимедиа // Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМІ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. – М., 2010. – 200 с.
7. Машкова С. Интернет-журналистика: учебное пособие / С.Г. Машкова. – Тамбов : Изд-во тамб. гос. техн. ун-та, 2006. – 80 с.
8. Потятиник Б. Интернет-журналистика: навч. посіб / Борис Потятиник. — Львів : ПАІС, 2010. — 246 с.
9. СМІ в пространстве Интернета: Учебное пособие / Лукина М., Фомичева И. – М.: Факультет журналистики МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. – 87 с.

Практичне заняття № 8-9.

Тема: Фотомеми, фотожаби, політична казка

План

1. Фотомеми і фотожаби: сатирична природа новітніх жанрових форм у соціальних мережах та нових медіа.
2. Політична казка: загальна характеристика, форми і методи подачі сатири.

Практичне завдання додому:

Підготуйте до заняття зразки сатиричних жанрових форм.

Література

1. Калмыков А.А. Интернет-журналистика: учеб. пособие для вузов / А.А.Калмыков, Л.А. Коханова. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. — 383 с.
2. Крейг Р. Интернет-журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; [пер. з англ. А. Іщенко]. — К. : Києво-Могилянська академія, 2007. — 324 с.
3. Народна творчість в еру цифрових технологій: про популярні фотожаби Львова. Режим доступу: https://zik.ua/news/2017/06/07/narodna_tvorchist_v_eru_tsyfrovyh_tehnologiy_pro_populyarni_fotozhaby_lvova_1109917
4. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навч. посіб / Борис Потятиник. — Львів : ПАІС, 2010. — 246 с.

Питання семестрового контролю

(«Газетно-журнальні жанри: інформаційні, аналітичні»)

1. Поняття «жанр», «жанровий різновид».
2. Загальна характеристика основних жанрових груп: інформаційні, аналітичні, публіцистичні.
3. Жанри: за і проти.
4. Поняття «заметка». Сучасні визначення заметки: «інформація», «новина».
5. Факт - ядро заметки. Газетка качка. Сенсація.
6. Інформаційний привід.
7. Жанрові характеристики заметки:
 - a. сконденсованість;
 - b. економність викладу;
 - c. висока оперативність;
 - d. простота;
 - e. точність і конкретність;
 - f. однофактовість.
8. Історія новинарних запитань. Формула Квінтіліана: хто? що зробив? де? якими засобами? навіщо? як? коли?
9. Сучасна англомовна формула новинної журналістики 5 W + H:
10. Структура заметки (правило оберненої піраміди). Лід як початковий елемент журналістського тексту. Ліди для твердої та м'якої заметки.
11. Хроніка, або хронікальна заметка (повідомлення).
12. Тверда і м'яка заметки.
13. Різновиди заміток (за О. Тертичним):
 - a. анонс;
 - b. анотація;
 - c. міні-рецензія;
 - d. блиц-портрет;
 - e. міні-огляд;
 - f. міні-історія;
 - g. міні-порада.
14. Заголовок у журналістиці: визначення, ознаки, функції.

15. Заголовковий комплекс:
 - a. шапка;
 - b. рубрика (або надзаголовок);
 - c. заголовок;
 - d. лід (або підзаголовок);
 - e. внутрішні заголовки;
 - f. врзи.
16. Різновиди заголовків: інформаційні (розповідні) та образні (мотивувальні).
17. Методика роботи над заголовком:
 - a. техніка добирання інформаційного заголовка;
 - b. техніка добирання образного заголовка
18. Основні журналістські стандарти якості матеріалу:
 - a. баланс думок і точок зору;
 - b. повнота передачі фактів і інформації;
 - c. розмежування фактів і думок/коментарів;
 - d. достовірність;
 - e. посилання на джерело інформації;
 - f. точність викладу матеріалу.
19. Цензура, самоцензура, джинса в журналістиці: ознаки, причини, профілактика.
20. Шість правил наближення інтересів, рекомендованих паризьким Центром підготовки та вдосконалення журналістів:
 - a. правило хронологічного наближення;
 - b. правило географічного наближення (правило убивчих кілометрів);
 - c. правило емоційного наближення;
 - d. правило спільних інтересів;
 - e. правило наближення за ступенем популярності особистості;
 - f. правило наближення за винятковістю події.
21. Методика роботи над заміткою:
 - a. виникнення задуму (теми);
 - b. збирання фактажу (методами спостереження, інтерв'ю, роботи з документами) + «робочий заголовок»;
 - c. написання тексту відповідно до обраного жанру;
 - d. редагування (остаточна перевірка фактів, вичитка);
 - e. публікація матеріалу, його архівація (+ відгуки читачів і колег).
22. Написання заміток. Правила пірамідальної побудови тексту:
23. Правила написання лідів (за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ).
24. Поняття «звіт». Історія жанру.
25. Своєрідність предмета відображення в звіті.
26. Жанрові характеристики звіту.
27. Різновиди звіту:
 - a. інформаційний (хронікальний сигнальний і розгорнутий);
 - b. аналітичний (тематичний і проблемний)
28. Правила написання хронікального звіту (сигнального і розгорнутого), аналітичного (тематичного і проблемного) звіту.
29. Історія жанру інтерв'ю. Основні підходи до тлумачення поняття *інтерв'ю* в науці про соціальні комунікації.
30. Інтерв'ю як метод, елемент журналістських матеріалів і самостійний жанр.
31. Визначення жанру інтерв'ю.
32. Жанрові характеристики інтерв'ю.
33. Проблеми жанрової типології інтерв'ю.
34. Класифікація інтерв'ю:

- a. інформаційне інтерв'ю;
 - b. оперативне інтерв'ю;
 - c. інтерв'ю-думка;
 - d. блиц-опитування;
 - e. протокольне інтерв'ю.
 - f. портретне інтерв'ю (або персональне, біографічне, «портрет», «профіль»).
 - g. Методика підготовки інтерв'ю. Етичні аспекти інтерв'ю.
35. Історія жанру «репортаж». Проблема дефініції.
 36. Типологічні ознаки жанру. «Ефекти» репортажу: присутності, достовірності, співпереживання.
 37. Особливості мови та стилю репортажу.
 38. Види репортажів:
 - a. події (новинні);
 - b. тематичні;
 - c. постановчі.
 39. Методика написання репортажу.\
 40. Поняття «аналітика». Огляд історії аналітичної журналістики.
 41. Методи аналітичного відображення дійсності. Функції аналітичних матеріалів. Вимоги до журналіста-аналітика.
 42. Класифікація аналітичних жанрів в українському журналістикознавстві.
 43. Основні тенденції розвитку аналітичних жанрів у сучасній пресовій журналістиці України.
 44. Порівняльний аналіз інформаційних та аналітичних жанрів.
 45. Поняття «бесіда». Предмет бесіди. Жанрові особливості бесіди.
 46. Спільне та відмінне між інтерв'ю та бесідою.
 47. Огляд: історія, жанрові особливості.
 48. Огляд ЗМІ, його специфічні особливості в сучасних медіа.
 49. Рецензія як жанр аналітики. Міні-рецензія і рецензія: спільне, відмінне.
 50. Жанрові особливості рецензії.
 51. Різновиди рецензії. Структура рецензії.
 52. Поняття «стаття». Історія жанру. Стаття як основний жанр аналітики.
 53. Жанрові особливості статті.
 54. Різновиди жанру статті. Правила написання статті.
 55. Коментар як метод і жанр у журналістиці.
 56. Жанрові особливості коментаря.
 57. Структура коментаря. Прийоми коментування. Помилки в коментуванні.
 58. Історія жанру «журналістське розслідування».
 59. Предмет, мета, методи журналістського розслідування.
 60. Особливості проведення і написання журналістського розслідування.
 61. Колонка як жанр. Жанрові характеристики колонки.

Питання семестрового контролю («Газетно-журнальні жанри: публіцистичні»)

1. Поняття «публіцистика», «публіцистичний».
2. Огляд історії української публіцистики. Українська школа дослідників публіцистики.
3. Об'єкт, предмет, методи публіцистики. Природа публіцистичної творчості.
4. Тенденції розвитку сучасної публіцистики в мас-медіа. Криза публіцистики в сучасному українському медіасередовищі.
5. Традиційна й новітня класифікація публіцистичних жанрів: до проблеми дискусії в українській жанрології.
6. Специфічні особливості жанрів художньої публіцистики.

7. Жанрові характеристики жанрових форм сатиричної публіцистики.
8. Замальовка як мала форма малювання. Жанрові характеристики замальовки.
9. Поняття «нарис» у журналістиці. Методи малювання.
10. Особливості публікацій у жанрі малювання. Види малювань.
11. Мова і стиль малювання.
12. Поняття «есе». Історія жанру.
13. Методи есеїста.
14. Жанрові ознаки есе. Робота над есе.
15. Сатира як явище в українській публіцистиці.
16. Методи сатиричного відображення дійсності.
17. Жанри сатири.
18. Гумореска. Жанрові особливості.
19. Фейлетон, памфлет: історія жанрів.
20. Жанрові ознаки фейлетона, памфлета.
21. Особливості мови і стилю сатиричних творів.
22. Лонгвід.
23. Мультимедійна історія, слайд-шоу, анімаційна карикатура.
24. Подкаст, аудіоілюстрація, аудіоверсія, аудіо сюжет.
25. Відеоілюстрації, інфографіка/мультимедійна стаття, відеосюжет, відеоколонка, відеонарис, відеокоментар.
26. Фотомеми і фотожаби: сатирична природа новітніх жанрових форм у соціальних мережах та нових медіа.
27. Політична казка: загальна характеристика, форми і методи подачі сатири.

